

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRAAD 11

NOVEMBER 2018

ONTWERP P1

PUNTE: 100

TYD: 3 uur

Hierdie vraestel bestaan uit 13 bladsye.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Daar is VYF vrae in hierdie vraestel.
2. Beantwoord AL die vrae.
3. Lees die vrae en die instruksies in elke vraag baie aandagtig.
4. Antwoord in volsinne. Geen punte sal toegeken word vir die notering van feite nie.
5. Gebruik die puntetoekenning om te bepaal hoeveel feitelike inligting benodig word en hoeveel tyd aan elke vraag bestee moet word.
6. Geen punte sal toegeken word deur dieselfde feite en voorbeelde van verskillende vrae te herhaal nie.
7. Skryf netjies en leesbaar.

AFDELING A

VRAAG 1: VISUELE GELETTERDHEID – 'ONGESIENE' VOORBEELDE

1.1

FIGUUR 1: isiZeloehoe, Natal, Suid-Afrika

1.1.1 Met verwysing na die isiZeloehoe in **FIGUUR 1** hierbo gesien ontleed enige VIER van die volgende terme:

- Kontras
- Vorm
- Ritme
- Tekstuur
- Patroon
- Eenheid

(8)

1.1.2 Identifiseer EEN manier waarop die Zoeloe-hoe in **FIGUUR 1** inheemse identiteit weerspieël. Ondersteun jou antwoord.

(2)

1.2

FIGUUR 2: Logo vir motorhuurmaatskappy, Bidvest.

Identifiseer en bespreek TWEE *Gestalt beginsels* wat in die logo in **FIGUUR 2** toegepas word.

(4)

1.3

FIGUUR 3: Stop Kinderhuwelike plakkaat deur Aman Arora, Nieu-Dehli, Indië.

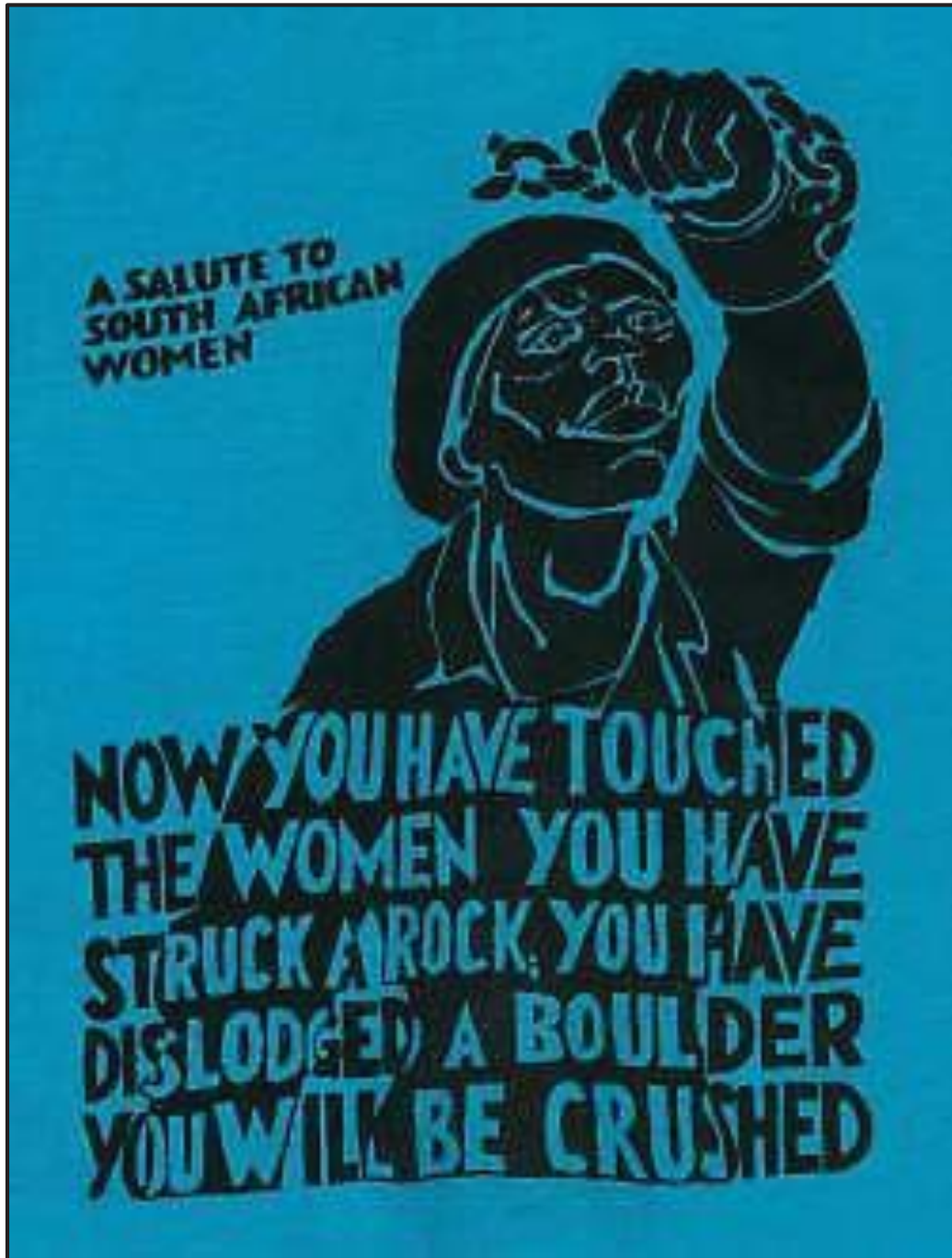
Bespreek die menseregteplakkaat in **FIGUUR 3** deur te verduidelik hoe die volgende gebruik was om die boodskap van die plakkaat effektief oor te dra:

- Uitbeelding van beelde
- Uitbeelding van teks
- Gebruik van kleur

(6)

1.4

FIGUUR 4: 'n Suid-Afrikaanse propaganda-plakkaat.

1.4.1 Kies DRIE van die volgende terme met spesifieke verwysing na die plakkaatontwerp in FIGUUR 4 om jou begrip te verduidelik van:

- Inlynstelling
- Serifs
- Omgekeerde teks
- Toonaanwending

(6)

1.4.2 Bied TWEE goed ondersteunde redes van hoe die plakkaat hierbo effektief sy voorgenome boodskap as 'n propaganda-plakkaat weerspieël.

(2)

1.5

FIGUUR 5

Verduidelik die gebruik van steretipering in die advertensie van **FIGUUR 5**. (2)

TOTAAL AFDELING A: 30

AFDELING B: ONTWERPGESKIEDENIS EN POPULÊRE KULTUUR**VRAAG 2: INTERNASIONALE GESKIEDENIS VAN ONTWERP
(KUNS EN KUNSVLYTBEWEGING; ART NOUVEAU; BAUHAUS;
ART DECO; DE STIJL; MODERNISME; SKANDINAWIES)**

2.1

FIGUUR 1: Art Nouveau haarborsel.**FIGUUR 2: Art Deco haarborsel**

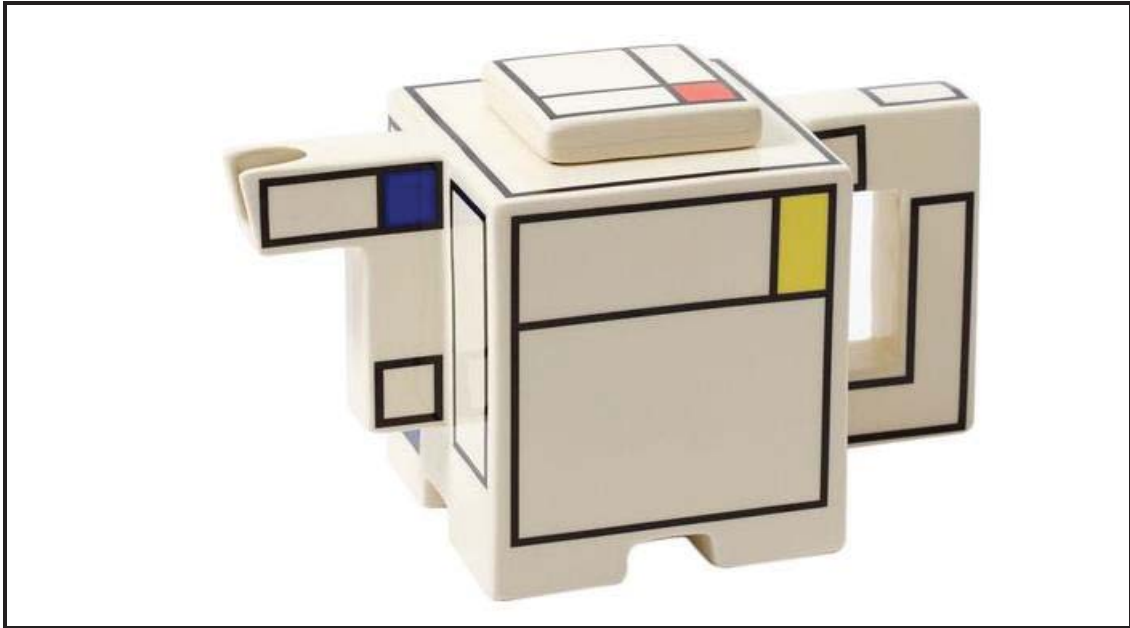
Skryf 'n opstel waarin jy die ontwerpe in **FIGUUR 1** en **FIGUUR 2** VERGELYK om te wys hoe elkeen die ontwerpstyl van die beweging wat dit verteenwoordig weerspeël.

Jou opstel moet die volgende vir elke beweging insluit:

- EEN doel (2)
- EEN invloed (2)
- DRIE algemene karaktereienskap (6)

(Moet nie tabelle of opskrifte gebruik nie. Skryf 'n vergelykende opstel deur paragrawe te gebruik.)

2.2

FIGUUR 3: De Stijl geïnspireerde teepot deur Worcester Porcelain.

FIGUUR 4: Skandinawiese teepot ontwerp geïnspireer deur Camilla Engdahl.

Die teepot in **FIGUUR 3** weerspieël invloede van De Stijl-ontwerp, terwyl die teepot ontwerp in **FIGUUR 4** die invloed van Skandinawiese-ontwerp toon.

In TWEE afsonderlike opstelle, pas jou kennis toe deur te wys na hoe elke bostaande ontwerp die styl/eienskappe van die beweging wat hulle beïnvloed het weerspieël, deur die volgende te bespreek:

- Onderwerp
- Kleur
- Balans
- Lyn

(8)

2.3

FIGUUR 5: Kombuiskas deur Scottish Stained Glass, Inc., V.S.A
 'n Kuns en Kunsvlytbeweging geïnspireerde ontwerp.

- 2.3.1 Bespreek VIER eienskappe van die Kuns en Kunsvlytbeweging wat in bostaande **FIGUUR 5** sigbaar is. (4)
- 2.3.2 Gee die naam van EEN Kuns en Kunsvlyt ontwerper te same met die titel en kort beskrywing van EEN van hom/haar ontwerpe. (2)

2.4 *Modernistiese argitektuur wat die eienskappe van die Bauhaus Beweging, ook bekend geword as die Internasionale Styl in Argitektuur toe dit deur die wêreld versprei.*

- 2.4.1 Hou die bostaande stelling in gedagte, verskaf VIER eienskappe van Modernistiese (Bauhaus) argitektuur. (4)
- 2.4.2 Bespreek hoe Modernistiese ontwerpe die filosofie agter 'minder is meer' vertoon. (2)

[30]

VRAAG 3: POPULÊRE KULTUUR:

- 3.1 3.1.1 Skryf 'n kort paragraaf waarin jy die betekenis van *Populêre kultuur* definieer. (2)

- 3.1.2 Skryf 'n opstel waarin jy bespreek hoe die sosiale toestande die populêre kultuur en tendense van TWEE ontwerptydperke/bewegings gevorm het.

Kies enige herkenbare ontwerpbeweging of era van Art Nouveau tot die 1980's dekade van ontwerp.

Skryf jou opstel in paragrawe sonder die gebruik van opskrifte.
Geen punte sal toegeken word vir die herhaling van inligting in VRAAG 2 nie.

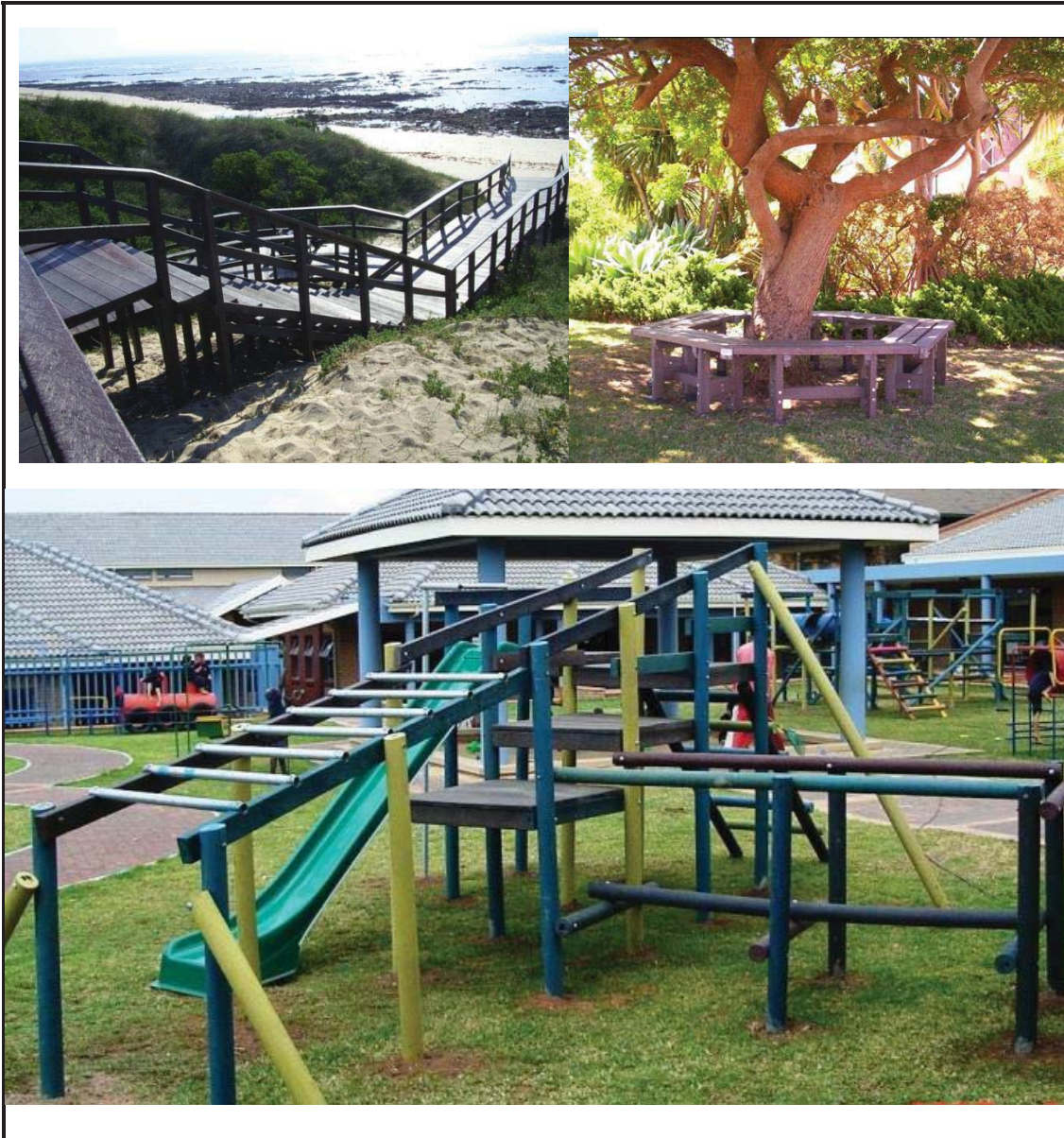
(8)
[10]

TOTAAL AFDELING B: 40

AFDELING C: KONTEMPORÊRE, INTERNASIONALE, OMGEWINGS- EN SOSIALE ONTWERP

VRAAG 4: OMGEWINGS-ONTWERP

4.1

FIGUUR 1: Herwinbare plastiek (hout) buitendhuise meubels
deur MyWaste Produkte, Suid-Afrika.

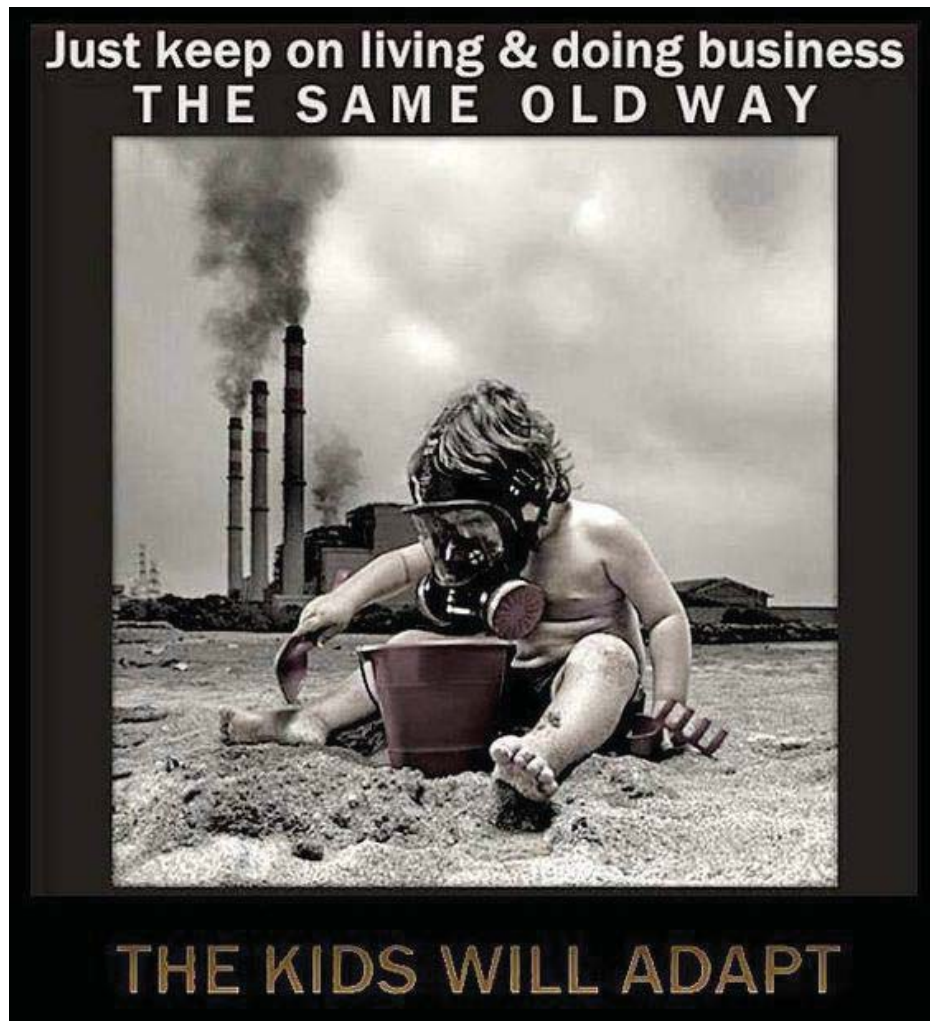
Bestudeer die beelde in **FIGUUR 1**. Verduidelik jou begrip van die volgende terme met betrekking tot die beeld wat verskaf word.

- Koolstofvoetspoor
- Volhoubare ontwerp
- Bioafbreekbaar

(3)

4.2

FIGUUR 2

Met verwysing na **FIGUUR 2** verduidelik hoe die plakkaat bewustheid van omgewings- en sosiale lewensomstandighede skep.

Verduidelik jou antwoord deur te verwys na die portretteer van die beeld en teks.

(4)

4.3 Bespreek die werk van EEN Internasionale ontwerper of ontwerpgroep wat jy bestudeer het, wie se werk duidelik omgewingskwessies aanspreek.

Sluit die volgende in jou opstel in:

- Die naam van die ontwerper of ontwerpsgroep
- Die ontwerper/ontwerpsgroep se doelstelling en benadering tot die ontwerp
- Die naam/titel van 'n ontwerp deur die ontwerper/ontwerpsgroep en 'n verduideliking van hoe hierdie produk of produkte omgewingskwessies aanspreek

(8)

[15]

VRAAG 5: SOSIALE VERANTWOORDELIKE ONTWERP

Bestudeer die onderstaande beeld en teks in **FIGUUR 1** en beantwoord die vrae wat op die volgende bladsy volg.

5.1

FIGUUR 1: Hex Huis, goedkoop behuising vir vlugteling deur Dezeen, V.S.A.

Die Hex-huis, die eenheid van 40 vierkante meter, kan plat op die werf wees om die slagoffers van rampspoedige gebeurtenisse te huisves. Die eenvoudige konstruksie metode van die Hex Huis fasiliteer die volle aanmekaar sit deur die inwoners, met behulp van eenvoudige gereedskap en 'n bietjie opleiding. Elke Hex Huis-eenheid bevat twee slaapkamers, 'n kombuis, 'n badkamer, 'n sitkamer en 'n klein stoep. Eenhede kan gekombineer word om groter huise te vorm. Elke eenheid word hoofsaaklik van staal-en-skuim struktuur-geïsoleerde panele (SIP's) gemaak. Koste is ongeveer \$18,000, hulle is beoog om vir 20 jaar bewoon te word. Die eenhede kan op verskillende maniere gerangskik word en kan gekombineer word met buite tuine, binnehowe en opritte.

Met verwysing na de beeld of die ontwerp en die inligting van **FIGUUR 1** op die vorige bladsy, verduidelik DRIE maniere hoe hierdie ontwerp tot positiewe sosiale lewe bydra.

(3)

- 5.2 Skryf oor die werk van EEN Suid Afrikaanse en EEN internasionale sosiale verantwoordelike ontwerper of ontwerpgroep.

Skryf TWEE aparte opstelle waarin jy die volgende inligting insluit:

- Naam van die ontwerper/ontwerpgroep
- Doelwitte en sosiale verantwoordelikhede
- Invloede
- Algemene karaktereienskappe
- Die titel en beskrywing van EEN werk deur die ontwerper en 'n verduideliking hoe hierdie werk duidelik sosiale verantwoordelikhede aandui.

(Dui aan watter sosiale verantwoordelike ontwerper/ontwerpgroep Suid-Afrikaans is en watter een internasionaal is.)

(12)

[15]

TOTAAL AFDELING C: 30
GROOTTOTAAL: 100

